



MANDAL KOMMUNE



REGNSKAP 2015



INNHOLDSFORTEGNELSE:

TEKST

ÅRSBERETNING Leveres senere

ØKONOMISKE OVERSIKTER:

REGNSKA PSSKJEMA 1A - DRIFTSREGNSKA PET 2015

REGNSKA PSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKA PET 2015

REGNSKA PSSKJEMA 2A 2B - INVESTERINGSREGNSKA PET 2015

Økonomisk oversikt driftsregnskapet

Økonomisk oversikt investeringsregnskapet

Økonomisk oversikt balanseregnskapet

Balanseregnskap med merknader

NOTER:

Note nr. 1	REGNSKA PSPRINSIPPER
Note nr. 2	PENSJONSFORPL/ -MIDLER OG PREMIEA VVIK - FORKLARINGER
Note nr. 3	KAPITALKONTO
Note nr. 4	ARBEIDSKAPITAL
Note nr. 5	EGENKAPITAL
Note nr. 6	ANLEGG OG LANGSIKTIG GJELD
Note nr. 7	GARANTIER GITT AV KOMMUNEN
Note nr. 8	FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER
Note nr. 9	FINANSIELLE OMLØPSMIDLER
Note nr. 10	FOND
Note nr. 11	INTERKOMMUNALT SAMARBEID OG IKS
Note nr. 12	FORDRINGER OG GJELD KOMMUNALE FORETA K, IKS OG SAMARBEID
Note nr. 13	SELVKOSTTJENESTER
Note nr. 14	SPELIFIKASJON REGNSKA PMESSIG MER- / MINDREFORBRUK DRIFT
Note nr. 15	SPELIFIKASJON UDEKKET/ DISPONIBELT INVESTERINGSREGNSKA PET
Note nr. 16	KOMMUNENS SKATTEINNTEKTER OG RAMMETILSKUDD
Note nr. 17	ANLEGGSMIDLER
Note nr. 18	AVDRAG PÅ GJELD
Note nr. 19	KOMMUNENS GJELDSFORPLIKTELSER - TYPE GJELD OG LÅNGIVERE
Note nr. 20	RENTEBYTTEAVTALER PÅ LÅN
Note nr. 21	ANALYSE
Note nr. 22	LØNNRÅDMANN/ ORDFØRER OG REVISJONSUTGIFTER
Note nr. 23	SPELIFIKASJON AV STØRRE INVESTERINGSPROSJEKTER/ INFRASTRUKTURPROSJEKTER
Note nr. 24	OVERSIKT OVER LEGATER

MANDAL KOMMUNE
REGNSKAPSSKJEMA 1A - DRIFTSREGNSKAPET 2015

Tekst	Regnskap 2015	Revidert budsjett 2015	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2014
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-334 306 246	-325 643 000	-329 748 000	-313 327 970
Ordinært rammetilskudd	-430 715 513	-433 461 000	-431 387 000	-423 264 993
Skatt på eiendom	-36 402 667	-36 400 000	-35 706 000	-25 245 547
Andre direkte eller indirekte skatter	-52 977	0	0	-52 977
Momskompensasjon:	-18 299 780	-16 500 000	-16 500 000	-18 860 623
Momskompensasjon fra investeringsregnskapet				0
Momskompensasjon fra driftsregnskapet	-18 299 780	-16 500 000	-16 500 000	-18 860 623
Andre generelle statstilskudd	-7 984 579	-7 499 730	-8 156 730	-16 197 398
Sum frie disponible inntekter	-827 761 761	-819 503 730	-821 497 730	-796 949 508
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-33 342 563	-31 459 387	-32 678 387	-36 949 174
Renteinntekter bankinnskudd	-3 838 101	-1 959 387	-3 378 387	-7 719 027
Renteinntekter formidlingslån	-4 122 522	-4 100 000	-4 100 000	-3 878 264
Andre renteinntekter	-119 608	0	0	-307 147
Gevinst finansielle instrumenter	-62 107	0	0	-2 919
Ubytte	-15 531 340	-15 500 000	-14 600 000	-15 093 586
Motpost kapitalkontoer vann-/avløp-/forvaltningssekt	-9 668 886	-9 900 000	-10 600 000	-9 948 231
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	29 921 661	30 600 000	35 600 000	34 553 596
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	11 063
Avdrag på lån	46 500 000	46 500 000	46 500 000	46 100 000
Netto finansinntekter/-utgifter	43 079 099	45 640 613	49 421 613	43 715 486
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsm merforbr.				0
Til ubundne avsetninger	31 296 937	31 296 937	16 015 225	6 556 638
Avsetning til integreringsfond	0	0	0	8 580 453
Til bundne avsetninger	87 209	0	0	91 594
Bruk av tidligere års regnskapsm. mindreforbruk	-14 729 712	-14 729 712	0	-9 373 638
Bruk av ubundne avsetninger	-100 000	-100 000	0	0
Bruk av bundne avsetninger				0
Netto avsetninger	16 554 434	16 467 225	16 015 225	5 855 047
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Til fordeling drift	-768 183 324	-757 395 892	-756 060 892	-747 378 975
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	747 450 838	757 395 893	756 060 893	732 649 263
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-20 677 391	1	1	-14 729 712

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET 2015

Fordelt slik til enhetene	Regnskap 2015	Revidert budsjett 2015	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2014
Bydrift	48 742 990	48 452 857	47 853 212	45 488 300
Teknisk forvaltning	5 961 149	7 394 566	7 017 675	4 463 102
Kultur	16 825 995	16 617 199	15 788 528	18 511 503
BYUTVIKLING	71 530 133	72 464 622	70 659 415	68 462 906
Barnehager	111 332 191	116 338 839	115 147 419	111 373 849
Furulunden skole	33 264 009	33 470 808	33 409 453	32 788 103
Ime skole	27 167 703	27 326 644	26 390 597	26 089 336
Frøysland skole	19 340 487	19 358 959	19 131 189	18 619 158
Holum skole	13 291 527	13 123 194	12 862 208	13 097 072
Blomdalen ungdomskole	26 861 519	26 235 867	26 127 352	25 716 261
Vassmyra ungdomskole	21 428 856	21 303 253	21 348 396	20 641 402
Skole felles	16 932 477	16 820 759	16 139 446	11 444 288
PP-tjenesten				3 446 393
Kvalifisering	6 215 127	4 967 939	4 846 027	3 834 512
OPPVEKST	275 833 896	278 946 260	275 402 087	267 050 375
NAV	17 608 055	17 799 810	18 168 013	17 751 646
Helse og omsorg	26 902 267	26 596 354	26 534 508	35 346 074
Institusjons- og forebyggende tjenester	107 425 718	108 819 330	100 525 716	105 439 111
Miljøterapeutiske tjenseter	59 123 794	60 898 344	60 266 974	55 524 193
Hjemmebaserte tjenester	79 509 251	78 536 712	77 734 531	75 306 374
Familiens hus	45 051 180	44 400 318	43 055 053	40 442 460
HELSE OG OMSORG	335 620 265	337 050 868	326 284 795	329 809 858
Tjenestetorvet	9 109 100	9 470 379	9 334 737	10 973 276
IKT	10 384 052	11 470 166	10 270 166	9 609 259
Ansvar 1700/1710	7 145 968	6 795 225	6 705 225	5 876 896
Sentraladministrasjon	20 042 569	20 140 349	18 999 552	23 044 506
Ansvar 1600/1650	31 546 132	31 322 468	32 168 916	28 785 168
STAB	78 227 821	79 198 587	77 478 596	78 289 104
Premieavvik og diverse fellesutgifter	-13 761 277	-10 264 444	6 236 000	-10 962 980
PREMIEAVVIK OG DIVERSE FELLESUTGIFTER	-13 761 277	-10 264 444	6 236 000	-10 962 980
	747 450 838	757 395 893	756 060 893	732 649 263

Mandal 15. februar 2016

Irene Lunde
Rådmann

Elin B Walvik
Regnskapsansvarlig

MANDAL KOMMUNE
REGNSKAPSSKJEMA 2A - INVESTERINGSREGNSKAPET 2015

	Regnskap 2015	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap 2014
Investeringer i anleggsmidler	130 800 304	102 382 000	142 933 806	91 222 941
Utlån og forskutteringer	24 366 046	35 000 000	35 000 000	29 022 723
Kjøp av akser og andeler	6 837 406	2 300 000	6 918 673	2 111 343
Avdrag på lån	24 454 158	21 000 000	21 000 000	28 086 900
Dekning av tidligere års udekket	12 407 074	0	12 407 074	
Avsetning	21 880 974	0	133 500	17 995 498
Å RETS FINANSIERINGSBEHOV	220 745 962	160 682 000	218 393 053	168 439 405
FINANSIERT SLIK:				
Bruk av lånemidler	-125 630 074	-110 186 000	-155 414 026	-71 329 030
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-21 155 155	-10 100 000	-10 100 000	-12 507 469
Tilskudd til investeringer	-1 920 000	-3 500 000	-2 700 000	-12 508 804
Kompensasjon for merverdiavgift	-13 175 447	-10 596 000	-13 994 220	-7 887 906
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-32 508 785	-18 000 000	-17 413 500	-25 311 753
Andre inntekter	-1 624 681	0	0	-1 145
SUM EKSTERN FINANSIERING	-196 014 142	-152 382 000	-199 621 746	-129 546 106
Overført fra driftsregnskapet				0
Bruk av avsetninger	-24 731 821	-8 300 000	-18 771 307	-26 486 225
SUM INTERN FINANSIERING	-24 731 821	-8 300 000	-18 771 307	-26 486 225
SUM FINANSIERING	-220 745 963	-160 682 000	-218 393 053	-156 032 331
UDEKKET/UDISPONERT	0	0	0	12 407 074

REGNSKAPSSKJEMA 2B

Konto	Tekst	Regnskap 2015	Revidert budsjett 2015	Avvik fra budsjett 2015
7071	Hyundai Grand Santa Fe - PX 59984 - 2015	373 480	0	-373 480
7217	Vannanlegg 2007 - 2015	7 014 731	4 809 205	-2 205 526
7221	Høydebasseng Håland	7 968 110	10 000 000	2 031 890
7222	Kanten - Vik - vann	298 868	0	-298 868
7223	Kanten- Vik - avløp	1 864 008	0	-1 864 008
7224	Lindland - Monen - vann	52 660	0	-52 660
7225	Lindland - Monen - avløp	81 940	0	-81 940
7226	Budokka - Pumpestasjon (Toalett)	1 605 706	0	-1 605 706
7442	Avløpsanlegg 2007 - 2015	14 196 076	24 746 807	10 550 731
8958	Grønviksveien 11	6 034 635	0	-6 034 635
AD	VA-prosjekter	39 490 214	39 556 012	65 798
8014	Mandal sykehus - kjøp/ombygging	427 625	427 625	0
8105	Opprustning tilfluktsrom	5 514 853	7 100 000	1 585 147
8112	Solhøgda avlastningbolig	437 931	514 655	76 724
8123	Kvalifiseringsenheten - mottaksskole	4 849 483	8 000 000	3 150 517
8129	Idrettshall Holum	30 023 583	33 956 111	3 932 528
8130	Kjøp Spiggeren legesenter (rest fra 8014)	9 233	86 913	77 680
8240	Frøysland skole - flerbrukshall	492 029	532 384	40 355
8258	Rekkefølgekrav - Idrettshall Holum	298 144	300 000	1 856
8416	Skinsnesheia felt B7 (B&E)	10 617 599	10 942 674	325 075
8956	2015 - Kjøp av lokaler i AMFI Øvrebyen	19 375	0	-19 375
B	Bydrift	52 689 854	61 860 362	9 170 508

Konto	Tekst	Regnskap 2015	Revidert budsjett 2015	Avvik fra budsjett 2015
1827	Brannsikring gammel trehusbebyggelse Øvrebyen	351 011	0	-351 011
7002	Nyasfaltering kommunale veier	545 644	500 000	-45 644
7066	Rassikring kommunale eiendommer	92 750	150 000	57 250
7985	Redskapsbærer - LUNDBERG - 2015-modell	1 709 880	0	-1 709 880
8019	Rådhuset - oppgradering	446 881	0	-446 881
8035	Skoleutredning/strakstiltak	1 086 643	1 144 785	58 142
8058	Skjebstad barnehage - utvidelse	525 163	525 000	-163
8072	Utbyggingsavtale Sanden (også 8053)	14 148	0	-14 148
8073	Utbyggingsavtale Sånum	695 469	0	-695 469
8074	Utbyggingsavtale Malmø (også 1889)	19 641	0	-19 641
8078	Utbyggingsavtale Skinsnes	4 042	0	-4 042
8098	Brannsikringstiltak	210 804	1 000 000	789 196
8099	Rådhuset - pumpekum/slamskillere	812 500	750 000	-62 500
8110	Infrastruktur Skinsnesheia B-22	3 608 363	3 404 751	-203 612
8113	Ventilasjon Frøysland skole	0	300 000	300 000
8120	FDV system Mandal Bydrift	318 583	538 552	219 969
8122	Holum skole - paviljong 2014	167 505	166 854	-651
8125	Infrastruktur Krossen - utbyggingsavtale	24 109	50 000	25 891
8126	Infrastruktur Skinsnes - utbyggingsavtale	49 503	100 000	50 497
8127	Rådhuskomplekset - nytt låssystem	4 202	0	-4 202
8131	Mandal Sykehjem - brannsikring	15 825	200 000	184 175
8132	Personalbase Solhøgda - ventilasjon	592 664	699 661	106 997
8202	Sykehjemmet - solavskjerming	471 730	471 730	0
8237	Selvbetjeningsautomat Mandal Bibliotek	178 633	190 000	11 368
8239	Nytt fortau Kallhammerveien 50/50 Fylket	25 530	500 000	474 470
8241	Aktivitetshuset Hesland - minibuss	0	900 000	900 000
8242	Rådhuset - solavskjerming	616 705	628 270	11 565
8243	Kvartalslekeplass Skinsnes (50% BDF)	0	0	0
8302	Trygghetsalarmer	196 837	200 000	3 164
8418	Lande boligområde - B1	17 832	0	-17 832
8614	Lekeplasser	377 782	200 000	-177 782
8651	Ramme - utrangert utstyr Bydrift	181 250	250 000	68 750
8700	Utbyggingsavtale Skinsnes gård - justeringsrett - mva.k	24 833	0	-24 833
8702	Utbyggingsavtale Ronatunet - justeringsrett - mva.kom	64 658	0	-64 658
8704	Utbyggingsavtale Skinsnesheia - justeringsrett - mva.k	5 127 974	0	-5 127 974
8705	Utbyggingsavtale Skinsnesheia - justeringsrett - mva. (z	5 679 219	0	-5 679 219
9039	Lekeplass Vestnes - idrettsplassen	429 343	1 500 000	1 070 657
9040	Buen - garantiarbeider mv.	252 427	172 634	-79 793
9041	Utenomhusarbeid Blomdalen/Speilen	234 611	310 618	76 007
BB	Mindre prosjekter - alle enheter	25 174 694	14 852 855	-10 321 838
4009	Kjøp av omsorgsboliger	0	3 977 143	3 977 143
4037	Flykningeboliger	0	10 591 770	10 591 770
4042	Bygging av utleieboliger - flykninger	0	15 000	15 000
8269	Ramsdalen 10	2 676 629	0	-2 676 629
8417	Skinsnesheia felt B22-tomt nr. 6	126 301	380 663	254 362
8419	Skinsnesheia B22 - tomt 4 og 5	440 366	1 000 000	559 634
9723	Fløyheia 4c	15 757	0	-15 757
9729	Nicolas Vei 14	1 960 050	0	-1 960 050
9880	Livegen 30	16 000	0	-16 000
BC	Bydrift - boliger	5 235 102	15 964 576	10 729 474
1021	IKT felles	618 996	700 000	81 004
1023	IKT skolene	1 184 039	2 000 000	815 961
BD	IKT - felles og skole	1 803 035	2 700 000	896 965
1	BYUTVIKLING	130 739 119	141 852 479	11 113 360
1010	Husbanken - rentekomp. istandsetting kirkebygg	5 288 354	8 000 000	2 711 646
X	Ansvar 1600/1650	5 288 354	8 000 000	2 711 646
4	STAB	5 288 354	8 000 000	2 711 646
1100	Finansiering investeringsprosjekter, utgifter salg	1 119 051	0	-1 119 051
Y	Finansiell enhet	1 119 051	0	-1 119 051
9	FINANSIERING	1 119 051	0	-1 119 051
	Sum investeringer, jfr. Linje 1 i 2A	130 800 304	142 933 806	12 133 502

DRIFTSREGNSKAPET 2015

KOSTRA ART	Tekst	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2014
Driftsinntekter					
600	Brukerbetalinger	34 823 802	34 095 000	34 145 000	32 742 352
620-670	Andre salgs- og leieinntekter	87 964 594	92 485 873	78 252 287	91 517 319
700-780	Overføringer med krav til motytelse	158 833 032	124 390 156	102 339 000	168 603 125
800	Rammetilskudd	430 715 513	433 461 000	431 387 000	423 264 993
810	Andre statlige tilskudd	51 521 081	40 481 999	48 729 856	48 088 687
830-850, 880-895	Andre overføringer	375 081	320 000	200 000	440 703
870	Skatt på inntekt og formue	334 306 246	325 643 000	329 748 000	313 327 970
874	Eiendomsskatt "Verk og bruk"	0	0	0	0
875	Eiendomsskatt "Annenfast eiendom"	36 402 667	36 400 000	35 706 000	25 245 547
877	Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter		1 134 942 016	1 087 277 028	1 060 507 143	1 103 230 696
Driftsutgifter					
010-089, 160-165	Lønnsutgifter	569 004 461	554 715 602	526 987 611	540 804 522
090-099	Sosiale utgifter	145 064 006	144 083 465	146 113 815	143 495 142
100-285		135 919 413	137 642 705	125 914 559	
-(160- 165)	Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon				142 263 503
300-380	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	143 428 217	138 995 839	128 335 985	126 565 955
400-490	Overføringer	57 521 596	46 985 142	61 487 437	73 367 465
590	Avskrivninger	59 524 273	65 700 000	65 000 000	58 235 417
690 + (290-790)	Fordelte utgifter	-5 767 879	-1 776 500	-645 000	-5 087 857
Sum driftsutgifter		1 104 694 086	1 086 346 253	1 053 194 407	1 079 644 147
Brutto driftsresultat		30 247 930	930 775	7 312 736	23 586 549
Finansinntekter					
900-905	Renteinntekter, utbytte og eieruttak	23 611 570	21 599 387	22 118 387	27 009 799
909	Gevinst finansielle instrumenter (oml.mid	62 107	0	0	2 919
920-921	Mottatte avdrag på utlån	114 138	0	0	220 801
Sum eksterne finansinntekter		23 787 814	21 599 387	22 118 387	27 233 519
Finansutgifter					
500-501	Renteutgifter, provisjoner og andre fina	29 861 828	30 600 000	35 600 000	34 546 225
509	Tap finansielle instrumenter (omløpsmidk	0	0	0	11 063
510-511	Avdragsutgifter	46 500 000	46 500 000	46 500 000	46 100 000
520-521	Utlån (sosial- og næringsutlån)	101 504	0	0	260 250
Sum eksterne finansutgifter		76 463 332	77 100 000	82 100 000	80 917 538
Resultat eksterne finansransaksj		-52 675 517	-55 500 613	-59 981 613	-53 684 019
990	Motpost avskrivninger	59 524 273	65 000 000	65 000 000	58 235 417
Netto driftsresultat		37 096 685	10 430 162	12 331 123	28 137 947

KOSTRA ART	Tekst	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2014
	Interne finansieringstransaksjoner				
930	Bruk av tidligere års regnskapsm overski	14 729 712	14 729 712	0	9 373 638
940	Bruk av disposisjonsfond	100 000	1 600 000	2 198 800	-
950	Bruk av bundne driftsfond	10 920 938	4 537 062	2 684 101	8 888 084
	Sum bruk av avsetninger	25 750 650	20 866 774	4 882 901	18 261 722
570	Overført til investeringsregnskapet Dekning av tidl. års regnskapsm underskudd	0	0	0	0
530	underskudd	0	0	0	0
540	Avsetninger til disposisjonsfond	36 716 704	31 296 937	17 214 025	15 137 091
550	Avsetninger til bundne driftsfond	5 453 241	0	0	16 532 866
	Sum avsetninger	42 169 945	31 296 937	17 214 025	31 669 957
580	Årets regnskapsmessige overskudd (mindreforbruk)	-20 677 391	0	0	-14 729 712

INVESTERINGSREGNSKAPET 2015

KOSTRA ART	Tekst	Regnskap 2015	Regulert budsjett 2015	Vedtatt budsjett 2015	Regnskap 2014
Inntekter					
660-670	Salg av driftsmidler og fast eiendom	-16 561 140	-10 100 000	-10 100 000	-9 507 469
600-650	Andre salgsinntekter	-321 000	0	0	0
700-780	Overføringer med krav til motytelse	-13 578 503	-6 413 500	-7 000 000	-20 238 506
729	Kompensasjon for merverdiavgift	-13 175 447	-13 994 220	-10 596 000	
800-810	Statlige overføringer	-1 920 000	-2 700 000	-3 500 000	-8 842 804
830-895	Andre overføringer	0	0	0	-3 666 000
900-905	Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 303 681	0	0	-1 145
Sum investeringsinntekter		-46 859 771	-33 207 720	-31 196 000	-42 255 924
Utgifter					
010-089	Lønnsutgifter	5 209	0	0	25 613
090-099	Sosiale utgifter	0	0	0	0
100-285	Kjøp av varer og tjen. som inngår i tj.prod.	112 328 225	0	0	83 151 191
300-380	Kjøp av tjen. som erstatter komm. Tj.prod.		0	0	0
400-490	Overføringer	18 463 801	142 933 806	102 382 000	8 046 004
500-501	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg.	3 070	0	0	134
690 + (290-790)	Fordeelte utgifter	0	0	0	0
Sum Investeringsutgifter		130 800 305	142 933 806	102 382 000	91 222 941
Finanstransaksjoner					
510-511	Avdragsutgifter	24 454 158	21 000 000	21 000 000	28 086 900
520-521	Utlån	24 366 046	35 000 000	35 000 000	29 022 723
529	Kjøp av aksjer og andeler	6 837 406	6 918 673	2 300 000	2 111 343
530	Dekning av tidligere års udekket	12 407 074	12 407 074	0	0
548	Avsetninger til ubundne investeringsfond	133 500	133 500	0	4 100 757
550	Avsetninger til bundne investeringsfond	21 747 474	0	0	13 894 741
Sum finans- og finansieringstrans. (utbetalinger og avsetninger)		89 945 658	75 459 247	58 300 000	77 216 464
Finanseringsbehov		173 886 192	185 185 333	129 486 000	126 183 482
Dekket slik:					
910-911	Bruk av lån	-125 630 074	-155 414 026	-110 186 000	-71 329 030
920-921	Mottatte avdrag på utlån	-18 930 282	-11 000 000	-11 000 000	-12 961 153
929	Salg av aksjer og andeler	-4 594 015	0	0	-3 000 000
930	Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
970	Overføringer fra driftsregnskapet	0	0	0	0
940	Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0
948	Bruk av ubundne investeringsfond	-2 495 818	-7 091 307	-2 300 000	-6 055 080
950	Bruk av bundne driftsfond	-471 730	-500 000	-500 000	-100 000
958	Bruk av bundne investeringsfond	-21 764 273	-11 180 000	-5 500 000	-20 331 146
Sum finansiering		-173 886 191	-185 185 333	-129 486 000	-113 776 409
580	Udisponert i år				
980	Udekket i år	0	0	0	12 407 074

Kommentarer til investeringsregnskapet:

Investeringsregnskapet er et selvstendig regnskap som avsluttes særskilt. Dette regnskapet viser årets investeringsutgifter, finansielle investeringer slik som utlån, aksjekjøp, aksjesalg m.m og investeringer til eget bruk.

Videre vises hvordan investeringer m.v blir finansiert. Det skal fremgå hva som er fremmedkapital (eksterne lån), tilskudd, refusjoner og egenkapital. Hovedregel for hva som skal føres i investeringsregnskapet er anskaffelse av varige driftsmidler med en levetid på minst 3 år, og verdi på minst 100 000,-. Som det framgår har Mandal kommune i 2015 investert brutto 130,8 millioner i bygg og anlegg.

Det vises for øvrig til note 23 for oversikt over de største pågående investeringsprosjektene, og til investeringsregnskapets del 2B for oversikt over alle prosjekter i 2015.

BALANSEN 2015

KOSTRA			
KAPITTEL	Tekst	2015	2014
Eiendeler			
2.2	Anleggsmidler	2 988 616 016	2 843 116 615
2.27	Faste eiendommer og anlegg	1 429 173 941	1 366 251 058
2.24	Utstyr, maskiner og transportmidler	110 439 671	119 062 169
2.22	Utlån	160 146 460	155 024 676
2.21	Aksjer og andeler	212 575 087	209 892 596
2.20	Pensjonsmidler	1 076 280 857	992 886 116
2.1	Omløpsmidler	373 271 150	378 254 193
2.13	Kortsiktige fordringer	80 696 699	92 620 539
2.14	Konserninterne kortsiktiger fordringer	0	0
2.18	Aksjer og andeler	92 558	3 072 705
2.19	Premieavvik	52 069 393	61 848 664
2.10	Kasse, postgiro, bankinnskudd	240 412 500	220 712 286
Sum eiendeler		3 361 887 166	3 221 370 808
Egenkapital og gjeld			
2.5	Egenkapital	-698 055 816	-610 379 172
2.56	Disposisjonsfond	-82 315 346	-45 698 642
2.51	Bundne driftsfond	-29 917 086	-35 856 512
2.53	Ubundne investeringsfond	-21 787 678	-24 149 996
2.55	Bundne investeringsfond	-29 615 757	-29 632 556
2.581	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	4 940 154	4 940 154
2.580	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)		0
2.5950	Regnskapsmessig overskudd (mindreforbruk)	-20 677 391	-14 729 712
2.5900	Regnskapsmessig underskudd (merforbruk)		0
2.5960	Udisponert i investeringsregnskapet		0
2.5970	Udekket i investeringsregnskapet		12 407 074
2.5990	Kapitalkonto	-518 682 712	-477 658 983
Gjeld:			
2.4	Langsiktig gjeld	-2 511 804 239	-2 425 445 463
2.40	Penjonsforpliktelse	-1 332 468 591	-1 282 215 434
2.41-2.42	Ihenderhaverobligasjonslån	-760 000 000	0
2.43-2.44	Sertifikatlån	-150 000 000	-920 000 000
2.45-2.49	Andre lån	-269 335 648	-223 230 030
2.3	Kortsiktig gjeld	-152 027 110	-185 546 173
2.31	Kassekredittlån	0	0
2.32	Annen kortsiktig gjeld	-152 027 110	-185 546 173
2.39	Premieavvik	0	0
Sum egenkapital og gjeld		-3 361 887 165	-3 221 370 809
Memoriakonti			
2.9	Memoriakonto	0	0
2.9100	Ubrukte lånemidler	41 870 935	59 987 831
2.9999	Motkonto for memoriakontiene	-41 870 935	-59 987 831

KOMMENTARER TIL BALANSEN 2015

Punkt 1 - Mellomregnskap mellom Mandal kommune og selskap som kommunen fører regnskap for:

Se note 12 for kortsiktige fordringer og gjeld pr. 31.12.2015

Punkt 2 - Fond Agder Energi-midler

Midler fra salg av Agder Energ-aksjer, står på ubundet investeringsfond, med en rest på 11 625 715,-. Avkastning er inntektsført i driftsregnskapet. Midlene har vært plassert i bank, men i 2012 ble 100 mill. brukt til ekstraordinære avdrag på lån. Ved omklassifisering av Obligasjonsforetaket III fra anleggsmidler til omløpsmidler i 2014, ble 3 millioner tilbakeført til dette fondet.

Punkt 3 - Drifts- og anleggsmidler - aktivering og avskrivning

Anskaffelse av drifts- og anleggsmidler med anskaffelseskost på mer enn kr 100 000,- og levetid over 3 år er aktivert, og avskrives ihht. Gjeldende avskrivningsregler. Varige driftsmidler aktiveres etter anskaffelseskost. Avskrivningsgrunnlaget er historisk kostpris.

Punkt 4 - Påløpte, ikke betalte renter og avdrag

Kommunens renteutgifter og avdragsutgifter er periodisert. Påløpte, ikke betalte renter pr 31.12.2015 er utgiftsført i driftsregnskap mot kortsiktig gjeld. Beregnet påløpt avdrag på avdragsfrie obligasjonslån er utgiftsført i driftsregnskapet, og avregnet årets låneopptak ved refinansiering.

Punkt 5 - Bundne driftsfond tilhørende kommunale samarbeid:

Konto	Konto (T)	Beløp
95100132	SLT - kriminalitetsforebygging Lindesnesregionen	-32 993,88
95100210	Agderprosjektet - barnehage	-166 248,17
95100276	REGIONALT - Kompetansmidler barnehageassistenter	-50 000,00
95100374	Kompetanseheving rusfeltet H&S og Bv.Sør	-18 324,00
95100375	Foreldrekonfliktprosjekt Barnevern Sør	-111 677,00
95100385	Lindesneslosen/-fondet/-rådet	-619 911,78
95100386	Lindesneslosen NAV - barnefattigdom	-9 786,01
95100390	Lindesneslosen - BufDir	-236 409,05
95100563	Talentutvikling Lindesnes- og Listerregionen	-75 009,77
		-1 320 359,66

Note nr. 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året, som vedrører kommunens virksomhet, fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet, gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger regnskapsføres brutto, også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet for 2015, enten de er betalt eller ikke (anordningsprinsippet).

For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Ubrukt del står registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunkt for regnskapsavleggelsen, anslås et beløp, hvis dette kan estimeres rimelig sikkert.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk for kommunene. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje, er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS nr. 4, Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå, utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet, utover standarden ved anskaffelsen, utgiftsføres i investeringsregnskapet, og aktiveres som anleggsmiddel i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50, med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetslån, jfr KL § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående, er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende på det tidspunkt gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyr, provisjon mv), samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld, etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukebetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003, og ny veileder som trådte i kraft i 2013.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetalinger etter selvkostprinsippet, følges samme retningslinjer.

Leie-/leasingavtaler

Avtaler om leie/leasing av eiendeler behandles i henhold til Kommunal regnskapsstandard nr. 8. Finansiell leie/leasing av eiendeler balanseføres, og leasingutgiftene føres som renter og avdrag i driftsregnskapet. Ved avtale om operasjonell leie/leasing føres den årlige leien som ordinære leieutgifter i regnskapet.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene for mva-loven for tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet, krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Note nr. 2 - PENSJONSFORPLIKTELSER, PENSJONSMIDLER OG PREMIEAVVIK

Mandal kommune har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK).

Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp til fond til dekning av fremtidige AFP-pensjoner. Kommunen dekker pensjonsforsikring for denne gruppen gjennom tilskudd til utjevningsordning i KLP og SPK.

I henhold § 13 i forskriften til årsregnskapet skal driftsregnskapet belastes for pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering.

Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsforsikringen, og det vil derfor normalt være en forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes som premieavvik, og skal inntektsføres eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen over de neste 15 årene. Avvik for 2011 og senere skal amortiseres over 10 år, og avvik for 2014 og senere amortiseres over 7 år.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balanse som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Hovedstørrelser i regnskapstallene 2015: (beløp i hele tusen kr)

Balansposter	31.12.2015	01.01.2015	Endring
Pensjonsmidler KLP	902 969	831 666	71 303
Pensjonsforpliktelser KLP	1 095 477	1 026 067	69 410
Pensjonsmidler SPK	173 311	161 220	12 091
Pensjonsforpliktelser SPK	205 333	220 394	-15 061

Driftsregnskap	2015
Premieavvik KLP 2015 utgiftsført	3 881
Arbeidsgiveravgift av premieavvik KLP 2015 utgiftsført	547
Amortisering av tidl. års premieavvik KLP utgiftsført	7 597
Arbeidsgiveravgift av amortisert premieavvik KLP utgiftsført	1 071
Premieavvik SPK 2015 inntektsført	-2 569
Arbeidsgiveravgift av premieavvik SPK 2015 inntektsført	-362
Amortisering av tidl. års premieavvik SPK inntektsført	-338
Arbeidsgiveravgift av amortisert premieavvik SPK inntektsført	-48
Totalt utgiftsført i driftsregnskapet 2015	9 779

Mandal kommune har utgiftsført premie til pensjonsordningen som faktisk er innbetalt til KLP og SPK i driftsregnskapet 2015.

Innbetalt pensjonspremie til KLP er lavere enn den aktuarberegnete pensjonskostnaden i 2015 og avviket mellom premien og kostnaden på 4 428 tusen er ført som utgift i driftsregnskapet. Premien betalt til SPK er imidlertid høyere enn beregnet kostnad, og avviket på 2 931 tusen er ført som en inntekt i driftsregnskapet. (Inkl. arbeidsgiveravgift)

Netto utgiftsføring av premieavviket for KLP og SPK får dermed innvirkning på årets driftsresultat.

Det er viktig å være oppmerksom på at inntekts-/utgiftsføring av avviket mellom pensjonspremie og pensjonskostnad ikke har en tilsvarende likviditetseffekt.

I driftsregnskapet for 2015 er det utgiftsført netto kr 8,3 mill. i amortisering av tidligere års premieavvik som følge av at kommunen har innbetalt mer i pensjonspremie enn aktuarberegnete pensjonskostnader. Inntektsført premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift som skal amortiseres i 15/10/7 år fremover utgjør 52,1 kr mill. pr. 31.12.2015.

Amortiserte utgifter til føring i 2016 utgjør 8,1 millioner.

Note nr. 2 - PENSJONSFORPLIKTELSER, PENSJONSMIDLER OG PREMIEAVVIK

KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE - KLP Premieavvik - Pensjonsmidler/-forpliktelser

Årets pensjonskostnad	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	46 713 525	46 776 790
Rentekostnader av påløpt pensjonsforpliktelse	42 736 618	40 017 004
Brutto pensjonskostnad	89 450 143	86 793 794
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-39 802 117	-36 047 169
Netto pensjonskostnad ekskl. adm.kostnader	49 648 026	50 746 625
Sum amortisert premieavvik	7 596 580	4 907 241
Administrasjonskostnad	3 963 461	3 192 783
Samlet pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	61 208 067	58 846 649
Årets premieavvik		
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm.kostnad	49 730 152	72 764 763
Administrasjonskostnad	-3 963 461	-3 192 783
Årets netto pensjonskostnad ekskl. adm.kostnad	-49 648 026	-50 746 625
Årets premieavvik	-3 881 335	18 825 355
Arbeidsgiveravgift, 14,1% av premieavviket	-547 268	2 654 375
Akkumulert og amortisert premieavvik		
Akkumulert premieavvik 1.1	57 773 262	43 855 146
Årets premieavvik	-3 881 335	18 825 355
Sum amortisert premieavvik	-7 596 580	-4 907 241
Akkumulert premieavvik 31.12	46 295 347	57 773 260
Arbeidsgiveravgift av amortisert premieavvik	6 527 644	8 146 030
Estimatavvik		
Estimatavvik forpliktelse	-11 310 104	-1 000 000
Estimatavvik pensjonsmidler	-17 085 326	-5 339 469
Brutto estimatavvik	-28 395 430	-6 339 469
Spesifisert pensjonsforpliktelse		
Påløpt pensjonsforpliktelse 1.1	-1 026 067 328	-948 773 937
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-46 713 525	-46 776 790
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-42 736 618	-40 017 004
Utbetalte pensjoner	31 351 016	28 749 536
Amortisert estimatavvik forpliktelser (balanseføres fullt ut fra 2011)	-11 310 104	-19 249 133
Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12	-1 095 476 559	-1 026 067 328
Spesifiserte pensjonsmidler		
Verdi av pensjonsmidler 1.1	831 666 331	749 457 249
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	39 802 117	36 047 169
Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	45 766 691	69 571 980
Utbetalte pensjoner	-31 351 016	-28 749 536
Amortisert estimatavvik midler (balanseføres fullt ut fra 2011)	17 085 326	5 339 469
Estimert pensjonsmidler 31.12	902 969 449	831 666 331
pensjonsmidler - pensjonsforpliktelse	-192 507 110	-194 400 997
Arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse (sats 14,1%)	-27 143 503	-27 410 541
Økonomiske forutsetninger (i %)		
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,97 %	2,97 %
Forventet pensjonregulering	2,20 %	
Forventet avkastning	4,65 %	4,65 %

SPK PREMIEAVVIK - Pensjonsmidler/-forpliktelser

Årets pensjonskostnad	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	11 780 053	13 187 260
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	7 444 360	7 969 490
Brutto pensjonskostnad	19 224 413	21 156 750
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-6 914 639	-6 413 489
Netto pensjonskostnad ekskl. adm.kostnader	12 309 774	14 743 261
Sum amortisert premieavvik	-337 259	-337 259
Administrasjonskostnad	394 524	371 134
Samlet pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	12 367 039	14 777 136
Årets premieavvik		
Forfalt premie inkl. adm.kostnad	15 273 636	15 110 687
Administrasjonskostnad	-394 524	-371 134
Netto pensjonskostnad	-12 309 774	-14 743 261
Årets premieavvik	2 569 338	-3 708
Arbeidsgiveravgift, 14,1% av premieavviket	362 277	-523
Akkumulert og amortisert premieavvik		
Akkumulert premieavvik 1.1	-3 567 596	-3 901 147
Årets premieavvik	2 569 338	-3 708
Sum amortisert premieavvik	337 789	337 259
Akkumulert premieavvik 31.12	-660 469	-3 567 596
Arbeidsgiveravgift av amortisert premieavvik	-93 126	-503 031
Årets estimatavvik		
Estimatavvik forpliktelse	34 284 989	11 650 277
Estimatavvik pensjonsmidler	-9 702 128	-9 940 787
Brutto estimatavvik	24 582 861	1 709 490
Spesifisert pensjonsforpliktelse		
Påløpt pensjonsforpliktelse 1.1	-220 393 998	-210 887 525
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-11 780 053	-13 187 260
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-7 444 360	-7 969 490
Utbetalte pensjoner	0	0
Amortisert estimatavvik forpliktelse (balanseføres fullt ut fra 2011)	34 284 989	11 650 277
Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12	-205 333 422	-220 393 998
Spesifiserte pensjonsmidler		
Verdi av pensjonsmidler 1.1	161 219 784	150 007 529
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	6 914 639	6 413 489
Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	14 879 112	14 739 553
Utbetalte pensjoner	0	0
Amortisert estimatavvik midler (balanseføres fullt ut fra 2011)	-9 702 128	-9 940 787
Estimert pensjonsmidler 31.12	173 311 407	161 219 784
Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	-32 022 015	-59 174 214
Arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-4 515 104	-8 343 564
Økonomiske forutsetninger (i %)		
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp (G)	2,97 %	2,97 %
Forventet avkastning	4,35 %	4,35 %

Note nr. 3 - KAPITALKONTO

KAPITALKONTO			
Balanse 1.1 (underskudd i kapital)		Balanse 1.1 (kapital)	-477 658 982
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	10 559 960	Aktivisering av fast eiendom (inv. overf. til utstyr mv) og anlegg	-115 298 706
Nedskrivninger fast eiendom	0	Oppskrivning av fast eiendom	0
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	41 815 863	Aktivisering av utstyr, maskiner og transportmidler	-9 085 912
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	0	Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0	Kjøp av aksjer og andeler (KLP)	-2 243 391
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	17 708 409	Kjøp av andre aksjer og andeler	-4 594 015
		Forskuttering MK	0
Finansiell leasing	0	Oppskrivning av aksjer og andeler	-463 600
Salg av aksjer og andeler	4 594 015	Utlån formidlings/startlån	-24 366 046
Nedskrivning av aksjer og andeler	24 500	Utlån sosiale lån	-101 504
Avdrag på formidlings/startlån	18 930 282	Utlån egne midler	0
Avdrag på sosiale lån	114 138	Oppskrivning utlån	0
Mottatt tilbakebetaling forskuttering	0	Ekstraord. Avdrag forvaltningslån	-12 249 420
Nedskrivning utlån	254 591	Avdrag forvaltningslån	-2 005 964
Avskrivning sosial utlån	46 756	Avdrag på eksterne lån	-46 500 000
Avskrevet andre utlån	0	Ekstraordinært avdrag	-10 000 000
		Avdrag - justeringsrett	-198 774
Økte pensjonsforpliktelser	54 348 655	Økte pensjonsmidler	-83 394 741
Bruk av midler fra eksterne lån	99 276 284	Tapsdeling, nedskr. Lån Husbanken	-453 401
Bruk av midler fra eksterne lån formidlingslån	24 366 046	Reversing nedskrivning av fast eiendom	0
Bruk av lån - justeringsrett	1 987 744	Reversing nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0
Økt arb.g.avg. pensjonsforpliktelse	0	Red.t arb.g.avg. pensjonsforpliktelse	-4 095 498
Sum endringer	274 027 242		-315 050 972
Balanse 31.12 Kapitalkonto	-518 682 712	Balanse 31.12 (underskudd i kapital)	

Note nr. 4 - ARBEIDSKAPITALEN

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.1	Omløpsmidler	373 271 149	378 254 194	
2.3	Kortsiktig gjeld	-152 027 110	-185 546 173	
Endring arbeidskapital i balansen		221 244 039	192 708 021	28 536 018
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				18 116 896
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				46 652 915

Driftsregnskapet 2015		Investeringsregnskapet 2015		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter 600 - 890	1 134 942 017	+ Sum inntekter 600 - 905	46 859 771	
- Sum utgifter 010 – 590, 690	1 104 694 086	- Sum utgifter 010 – 500, 690	130 800 304	
+ Avskrivninger 590	59 524 273			
+ Ekst. finans- innt./-transer 900-905, 909, 920	23 787 814	+ Eksterne finans. transer 910, 920, 929	149 154 371	
- Ekst. finans- utg./-transer 500, 509, 510, 520	76 463 332	- Eksterne finans. transer 510, 520, 529	55 657 610	
Sum/differanse	37 096 688	Sum/differanse	9 556 228	46 652 915

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Note nr. 5 - EGENKAPITAL

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.5	Egenkapital	-698 055 816	-610 379 173	
2.5990	Kapitalkonto	-518 682 712	-477 658 983	
Differanse		-179 373 104	-132 720 190	-46 652 914

Driftsregnskapet 2015		Investeringsregnskapet 2015		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger, 930:960	25 750 650	- Bruk av tidligere års udisponert, 930	0	
- årets underskudd, 980	0	- Bruk av disposisjonsfond, 940	0	
		- Bruk av ubundne investeringsfond, 948	2 495 818	
		- Bruk av bundne driftssfond, 950	471 730	
		- Bruk av bundne investeringsfond,	21 764 273	
		- Udekket i år, 980	0	
+ Sum avsetninger, 530:570	42 169 945	+ Inndekking av tidligere års udekket, 530	12 407 074	
+ årets overskudd, 580	20 677 391	+ Avsetning til ubundne investeringsfond, 548	133 500	
- Overføring til invest. regnskapet, 570	0	+ Avsetning til bundne investeringsfond, 550	21 747 474	
		+ Udisponert i år, 580	0	
Sum/differanse	37 096 685	Sum/differanse	9 556 227	46 652 913

Avstemming mellom	Beløp
Differanse	0

Note nr. 6 - ANLEGG OG LANGSIKTIG GJELD

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.2	Anleggsmidler (+ v/økning)	2 988 616 016	2 843 116 615	145 499 401
2.4	Langsiktig gjeld (inkl. pensjonforpl.) (- v/økning)	-2 511 804 238	-2 425 445 463	-86 358 775
Differanse				59 140 626
2.9100	Memoriakonto for ubrukte lånemidler (+ økning / - reduksjon)			-18 116 897
Sum endring i balansen (beregnet endring kapitalkonto)				41 023 729

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.5990	Kapitalkonto	-518 682 712	-477 658 982	-41 023 730

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Note nr. 7 - GARANTIER GITT AV KOMMUNEN**NOTE Garantier gitt av kommunen – nedkvittert per 31.12**

Garanti gitt til	Garantibeløp pr 31.12	Garantien utløper
Mandal Parkering AS	2 100 000	2019
Mandal Parkering AS	9 440 720	2039
Mandal Parkering AS	3 211 800	2042
Brannvesenet Sør IKS	828 942	2035
Sum garantier	15 581 462	

Brannvesenet Sør IKS:

Deltakerkommunene har garantert for et lån på inntil 5 millioner. Mandal kommunes del er 28,65%. Pr. 31.12.2015 er lånet 2 893 340,-, og Mandal kommunes del blir da kr 828 94,-.

Note nr. 8 - FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

Aktiva klasse	Eierandel	Bokført verdi	
		Pr. 31.12.2015	Pr. 31.12.2014
Obligasjonsforetaket III AS	Se note 9	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP		24 544 727	22 301 336
Agder Museum IKS - andel	5 %	50 000	50 000
Aksjer Agder Energi A/S	2 %	161 000 000	161 000 000
Ime Verksted A/S, 500 aksjer pålyd kr 1.000	100 %	500 000	500 000
Maren A/S, 1430 aksjer (Stemmeandel 50%)	71,50 %	715 000	715 000
Mandal Parkering A/S	100 %	1 000 000	1 000 000
Halse Eiendom A/S	100 %	2 877 565	2 877 565
Vigeland's Hus AS - aksjer	22,06 %	150 000	150 000
Lindesnesregionen Næringshave A/S - aksjer	19,60 %	750 000	750 000
Malmø Hotell AS	100,00 %	7 980 466	7 980 466
Malmø Utvikling - Felt 03 AS	100,00 %	2 931 054	2 931 054
Malmø Utvikling - Felt 05 AS	100,00 %	1 344 357	1 344 357
Malmø Utvikling - Felt 06 AS	100,00 %	4 965 008	4 965 008
Vyvi A/S, 7 aksjer pålyd. Kr 3.500	7 aksjer pålyd. kr 3.500	0	24 500
Varodd AS, 244 aksjer pålyd. 2 000,-	1,47 %	488 000	24 400
Holum Vannverk AL	32 andeler pålyd. Kr 1.000	32 000	32 000
Biblioteksentralen A/L	4 andeler pålyd. Kr 1.200	4 800	4 800
Studenthybler Sogn	3 andeler pålyd. Kr 8.000	24 000	24 000
Studenthybel Fantoft	2 andeler pålyd kr 8.000	16 000	16 000
Borettslag Buråsen	10 adeler pålyd kr 1.000	10 000	10 000
Foreningen Nordens Hus	1 andel pålyd. Kr 500	500	500
DES-klubben 10 leiligheter		3 191 610	3 191 610
Sum		212 575 087	209 892 596

Aksjene i Vyvi A/S ble nedskrevet til null, mot kapitalkonto. Dette selskapet eksisterer ikke lenger. Er en del av Varodd AS, som er oppskrevet med 460 500,-

Når det gjelder aksjepostene Halse Eiendom AS, Malmø Hotell AS, Malmø Utvikling - Felt 3, 5 og 6 AS, så er EK i deres regnskap vurdert noe lavere i 2015, men avventer til regnskap 2016 for å se om det er varig.

Spesifikasjon fisjonering Halse Eiendom A/S

Fisjon Halse Eiendom A/S	Balanse pr. 1.1.15	Balanseverdi 31.12.15	Endring
Halse Eiendom A/S	2 877 565	2 877 565	0
Malmø Hotell As	7 980 466	7 980 466	0
Malmø Utvikling - Felt 03 AS	2 931 054	2 931 054	0
Malmø Utvikling - Felt 05 AS	1 344 357	1 344 357	0
Malmø Utvikling - Felt 06 AS	4 965 008	4 965 008	0
AKSJER OG ANDELER	20 098 450	20 098 450	0

Det ble i 2010 opprettet 4 nye aksjeselskap, med Mandal kommune som 100% aksjonær. Disse ble opprettet ved utfisjonering fra Halse Eiendom AS. Balanseverdier ble overført i 2010, totalverdien er uendret, og anskaffelseskost ved opprettelsen er valgt som verdsettelse.

Aktiviteten i Halse Eiendom er redusert. Men man vurderer tomteverdien så høy at bokført aksjeverdi anses å kunne bli stående i balansen.

Note nr. 9 - FINANSIELLE OMLØPSMIDLER

Aktiva klasse	Markeds- verdi	Bokført verdi 31.12.2015	Årets resultatførte verdiendring
Aksjer:			
Orkla ASA A-aksjer (700 à 51,15)	48 545	48 545	12 740
Storebrand ASA Ordinære (1250 à 29,52)	44 013	44 013	7 113
Sum	92 558	92 558	19 853

Orkla ASA A-aksjer har i 2015 gitt et utbytte på kr. 1.750,-.

Debitor (utsteder)	Gjenværende løpetid	Markeds- verdi	Bokført verdi	Årets resultat- førte over/ underkurs	Anskaff.-- kost	Salg
Obligasjonsforetaket III	0år	-	0	0	3 000 000	-3 000 000
		-	0	0	3 000 000	-3 000 000

Obligasjonen ble innfridd i 2015, og det ble utbetalt renter med kr. 42 253,50.

Kommunens eksponering i markedet og fordeling av plasseringen på aktivaklasser er innenfor de vedtatte rammer i henhold til kommunens finansreglement.

Finansiell markedsrisiko

Markedsrisiko	Risikoen for tap som følge av endringer i priser og kurssvingninger i de markedene kommunene er eksponert, herunder:
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt).
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko representerer faren for at midler ikke kan transformeres til kontanter i løpet av en rimelig tidsperiode.
Valutarisiko	Valutarisiko representerer risikoen for tap pga. kurssvingninger i valutamarkedet.
Systematisk risiko i aksjemarkedet (generell markedsrisiko)	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle - både på kort og lang sikt.
Usystematisk risiko i aksjemarkedet (selskapsrisiko)	Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet - både på kort og lang sikt.

Postene er gjennomgått, og vurderes å være tilstede, og at verdien er reell.

Note nr. 10 FOND

Kapittel	Balansen	31.12.2015	01.01.2015	Endring
2.56	Disposisjonsfond	-82 315 346	-45 698 642	
2.55	Bundne invest. fond	-29 615 757	-29 632 556	
2.53	Ubundne invest. fond	-21 787 678	-24 149 996	
2.51	Bundne driftsfond	-29 917 086	-35 856 512	
Sum	Fond	-163 635 867	-135 337 706	-28 298 161

Driftsregnskapet		Investeringsregnskapet		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	100 000	940 + 948	2 495 818	
540	36 716 704	548	133 500	
Differanse	36 616 704	Differanse	-2 362 318	34 254 387
950	10 920 938	950	471 730	
550	5 453 241	958	21 764 273	
		550	21 747 474	
Differanse	-5 467 697	Differanse	-488 529	-5 956 226
Endring drifts- og investeringsregnskapet				28 298 161

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2015	-45 698 642
Avsetninger til fondet	-36 716 704
Bruk av fondet i driftsregnskapet	100 000
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	0
Beregnet beholdning 31.12.2015	-82 315 346
Beholdning fra balanse 31.12.2015	-82 315 346
Differanse	0

Ubundne investeringsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2015	-24 149 996
Avsetninger til fondene	-133 500
Bruk av fondene	2 495 818
Beregnet beholdning 31.12.2015	-21 787 678
Beholdning fra balanse 31.12.2015	-21 787 678
Differanse	0

Bundne driftsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2015	-35 856 512
Avsetninger til fondene	-5 453 241
Bruk av fondet i driftsregnskapet	10 920 938
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	471 730
Beregnet beholdning 31.12.2015	-29 917 086
Beholdning fra balanse 31.12.2015	-29 917 086
Differanse	0

Bundne investeringsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2015	-29 632 556
Avsetninger til fondene	-21 747 474
Bruk av fondene	21 764 273
Beregnet beholdning 31.12.2015	-29 615 758
Beholdning fra balanse 31.12.2015	-29 615 758
Differanse	0

Fri egenkapital til drift:	
DRIFTSREGULERINGSFOND PR 1.1.2015	45 698 642
Årets regnskapsmessige mindreforbruk	20 677 391
Avsatt til disposisjonsfond:	36 616 704
Herav: VEDTATT AV BYSTYRET, 1A:	
Budsjettert avsetning til fond, mindreforbruk 2014	14 729 712
Budsjettert avsetning til fond, drift 2015	16 567 225
FRA ENHETENE, ØKONOMIREGLEMENTET, 1B:	
Ikke brukt av integreringstilskuddet	5 419 767
Disponert del av disposisjonsfond	0
VEDTATT AV BYSTYRET, 1A:	
Budsjettert bruk av sykkelbyfondet, 1A	-100 000
FRI EGENKAPITAL TIL DRIFT 31.12.2015	102 992 737

Fri egenkapital til investering:	
UBUNDET INVESTERINGSFOND PR 1.1.2015	24 149 995
Udisponert i investeringregnskapet i år	0
Udekket i investeringsregnskapet i år	0
Del av budjettert bruk av ubundet fond til investering	-2 495 818
Budsjettert avsetning til ubundet fond investering	133 500
FRI EGENKAPITAL TIL INVESTERING 31.12.2015	21 787 677

Konto	Fondstype	Regnskap 2015	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett
15401	Avsetning til integreringsfond - 1B	5 419 767	0	0
19401	Bruk integr.fond etatene	0	-1 000 000	-1 500 000
	Netto avsetning disp.fond - 1B	5 419 767	-1 000 000	-1 500 000
15410	Avsetning til disposisjonsfond - 1A	31 296 937	16 015 225	31 296 937
19410	Bruk av disposisjonsfond - 1A	-100 000	0	-100 000
	Netto avsetning disp.fond - 1A	31 196 937	16 015 225	31 196 937
15500	Avsetning bundne fond	87 209	0	0
	Netto avsetning bundne fond - 1A	87 209	0	0
15500	Avsetning til bundne fond	4 967 602	0	0
15501	Avsetn. fond Paradisbukta mv.	317 571	0	0
19500	Bruk av bundne driftsfond	-9 168 842	-2 067 600	-3 920 561
19500	Bruk av selvkostfond	-1 671 237	-616 501	-616 501
	Netto bruk av bundne driftsfond - 1B	-5 554 907	-2 684 101	-4 537 062
35480	Avsetn. ubundet investeringsfond	133 500	0	133 500
39480	Bruk av ubundne invest.fond	-2 495 818	-2 300 000	-7 091 307
	Netto bruk ubundne inv.fond	-2 362 318	-2 300 000	-6 957 807
35500	Avsetn. bundne invest.fond	21 747 474	0	0
39500	Bruk av bundne driftsfond	-471 730	-500 000	-500 000
39580	Bruk av bundne investeringsfond	-21 764 273	-5 500 000	-11 180 000
	Netto bruk bundne fond til inv.	-488 529	-6 000 000	-11 680 000
NETTO AVSETNING TIL FOND		28 298 160	4 031 124	6 522 068

Note nr. 11- Interkommunalt samarbeid og IKS 2015

Tekst	Brannvesenet Sør IKS	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Mandal kommune (kontorkommunen)		-11 561 440,00
Overføring fra Lindesnes kommune (deltaker)		-3 467 960
Overføring fra Marnardal kommune (deltaker)		-1 932 240
Overføring fra Audnedal kommune (deltaker)		-1 510 920
Overføring fra Åseral kommune (deltaker)		-1 244 240
Overføring fra Hægebostad kommune (deltaker)		-1 515 360
Overføring fra Farsund kommune (deltaker)		-7 903 680
Overføring fra Lyngdal kommune (deltaker)		-5 936 440
Overføring fra Kvinesdal kommune (deltaker)		-4 679 600
Resultat av overføringer		-39 751 880
Ref. sykelønn/fødselspenger/leieinntekter		-7 209 963
Avskrivninger	1 489 522	-1 489 522
Bruk av ubundne driftsfond		-29 985
Bruk av mindreforbruk 2014		-2 160 702
Bruk av bundne fond		0
Andre inntekter av virksomheten		
Diftsutgifter	46 464 263	
Resultat av virksomheten		-2 688 268
Disponering av resultatet		
Dekning av tidligere års merforbruk	0	
Overføring til investeringsregnskapet	62 622	
Avsetning til bundet driftsfond		
Avsetning til ubundet driftsfond	2 115 789	
Avsetning til selvkostfond	509 856	
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	

Tekst	Risøbank IKS	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Mandal Kommune		-250 000
Overføring fra fylkeskommunen		-250 000
Resultat av overføringer		-500 000
Ref. sykelønn/fødselspenger/leieinntekter		-190 357
Bruk av tidligere års mindreforbruk		-104 590
Avsetning til disposisjonsfond	104 590	
Avsetning til bundet driftsfond	25 500	
Andre inntekter av virksomheten		-125 607
Diftsutgifter	707 670	
Resultat av virksomheten		-82 794
Disponering av resultatet		
Overført til investeringsregnskapet	0	
Regnskapsmessig mindreforbruk	-82 794	

Tekst	Barnevern Sør	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Lindesnes kommune (deltaker)		-15 192 574
Overføring fra Marnardal kommune (deltaker)		-5 001 512
Overføring fra Åseral kommune (deltaker)		-2 202 457
Ref. fra staten		
Overføring fra andre kommuner		-812 335
Tilfeldige inntekter		-149 115
Statstilskudd		-13 634 168
Resultat av overføringer		-36 992 162
Ref. sykelønn/fødselspenger/leieinntekter mv		-748 011
Bruk av bundne driftsfond		
Avsetning til bundet driftsfond		
Driftsutgifter eks. mva-komp.	70 804 553	
Resultat av virksomheten	33 064 380	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene	0	
Overført til neste driftsår	0	
Mandal kommunes del	33 064 380	

Tekst	Lindesnesregionens medisinske senter	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Mandal kommune (vertskommune)		-8 745 828
Overføring fra Lindesnes kommune (deltaker)		-2 559 825
Overføring fra Marnardal kommune (deltaker)		-1 203 435
Overføring fra Audnedal kommune (deltaker)		-532 362
Overføring fra Åseral kommune (deltaker)		-282 179
Ref. fra NAV		-553 118
Overføring fra andre kommuner		0
Tilfeldige inntekter		-2 069 444
Statstilskudd		-2 965 239
Resultat av overføringer		-18 911 430
Ref. sykelønn/fødselspenger/leieinntekter mv		-205 972
Bruk av bundne driftsfond		-71 064
Bruk av disposisjonsfond		-1 144 784
Driftsutgifter	20 496 466	
Resultat av virksomheten	163 216	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene	0	
Overført til neste driftsår	0	
Regnskapsmessig merforbruk	163 216	

Interkommunalt arkiv i Vest-Agder IKS	Eierandel	Tilskudd/kjøp
	11,11 %	
		627 278

Vest-Agder Museet IKS	Eierandel	Tilskudd/kjøp
	5,00 %	
Tilskudd Vest-Agder Museet, avd. Mandal		650 000
Tilskudd til Vigeland Hus		236 000
Refusjoner fra Vest-Agder Museet IKS		-96 015
Kjøp fra Vest-Agder Museet IKS		0

Kommunerevisjonen Vest, Vest-Agder IKS	Eierandel	Tilskudd/kjøp
	16,70 %	
Revisjon Mandal kommune 2015		850 000
Kontrollutvalgsekretæriat		117 000
Revisjon Mandal frivillighetssentral		2 756
Revisjon Legater		11 223

Skatteoppkrever i Mandal/Marnardal	Eierandel	Tilskudd/kjøp
	100,00 %	

Note nr. 12 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak, IKS og samarbeid

Tekst	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Kommunens samlede fordringer	564 069	2 054 826,90	2 168,00	222 300,00
Herav fordring på:				
Risøbank IKS	150 672	37 000	2 168	222 300
Mandal Havnevesen KF	187 500	55 832	-	-
Brannvesenet Sør IKS	222 791	-	-	-
Kirkelig fellesråd		-	-	-
Barnevern Sør	3 106	1 745 995	-	-
Lindesnesregionens Medisinske senter (LRMS)		216 000	-	-
Kommunens samlede gjeld	317 595	620 232	-	904 748
Herav kortsiktig gjeld til:				
Brannvesenet Sør IKS	4 700	72 125	-	904 748
Landbrukskontoret - Lindesnes	12 587	530 441	-	-
Mandal Havn KF	12 659	17 666	-	-
Lindesnesregionens Medisinske senter (LRMS)	292 349	1 294 919	-	-

Note nr. 12 - Eiendeler, gjeld og egenkapital overført til kommunale foretak 2015

Konto	Tekst	Saldo pr. 1.1.2015
9100006	LRMS Kasse	2 500
9102001	Nordea Remittering 6335.08.00257	1 288 755
	Kasse, postgiro, bankinnskudd	1 291 255
91475100	Diverse debitorer	13 984
	Kortsiktige fordringer	13 984
OMLØPSMIDLER		1 305 239
SUM EIENDELER		1 305 239
9510002	Legevaktjenesten - gave fra SFO	-2 280
9510003	Gave fra Nygårds legat	-15 700
	Bundne driftsfond	-160 455
9595001	Regnskapsmessig mindreforbruk	-1 144 784
	Regnskapsmessig mindreforbruk	-1 144 784
BOKFØRT EGENKAPITAL		-1 305 239
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		-1 305 239

Balanse pr. 1.1.2015 for Lindesnesregionens Medisinske senter ble i 2015 overført til eget selskap. Det ble i 2014 ført som et kommunalt samarbeid etter § 27, altså i kommunens regnskap. Selskapet ble dannet som et interkommunalt samarbeid, men med eget organisasjonsnummer i Brønnøysund. Det måtte derfor dannes eget selskap for regnskapsføring. Dette skal føres etter reglene for kommunale foretak.

Note nr. 13 - Selvkosttjenester

Selvkostområde VANN	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-9 542 047	-11 975 806	-11 189 196
Direkte kostnader	6 282 235	12 127 509	7 550 466
Indirekte kostnader	303 174		385 031
Kalkulert renteinntekt selvkostfond	-46 154	-142 401	-68 176
Netto kapitalkostnader	3 332 255		3 342 977
Overskudd (-)/underskudd (+)	329 462	9 302	21 101
Selvkostandel	96,2 %	100,0 %	99,2 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	-329 462	9 302	-21 101
Saldo selvkostfond 31.12	2 237 419	2 557 579	2 566 881

(alle beregninger eks mva)

Pr. 31.12.2015 er kr. 224 165,- av selvkostfondet eldre enn 5 år. Det er budsjettert med å bruke dette i 2016/2017.

Selvkostområde AVLØP	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-19 549 463	-24 720 889	-24 311 937
Direkte kostnader	13 974 877	25 285 547	13 847 157
Indirekte kostnader	538 641		526 662
Kalkulert rente selvkostfond	-122 298	-474 100	-137 972
Netto kapitalkostnader	6 334 536		6 602 663
Overskudd (-)/underskudd (+)	1 176 293	90 558	-3 473 427
Selvkostandel	93,8 %	100,0 %	115,9 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	-1 176 293	90 558	3 473 427
Saldo selvkostfond 31.12	5 777 023	7 043 874	6 953 316

(alle beregninger eks mva)

Selvkostområde KART/DELINGSFORR.	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-1 965 548	-1 678 000	-2 309 810
Øvrige driftsinntekter	-154 445		-125 303
Direkte kostnader	1 999 556	1 986 346	1 973 330
Indirekte kostnader	289 122		211 092
Netto kapitalkostnader	-3 204		108
Overskudd (-)/underskudd (+)	165 481	308 346	-250 583
Selvkostandel	92,1 %	84,5 %	111,5 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	-165 481	-308 346	250 583

Selvkostområde PLANSAKSBEHANDLING	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-1 024 515	-1 545 000	-1 644 890
Øvrige driftsinntekter			-226 158
Direkte kostnader	1 996 324	2 033 361	1 818 963
Indirekte kostnader	376 922		303 407
Netto kapitalkostnader	116		129
Overskudd (-)/underskudd (+)	1 348 847	488 361	251 451
Selvkostandel	43,2 %	76,0 %	97,0 %
Underskudd dekket av kommunens driftsmidler	-1 348 847	-488 361	-251 451

Selvkostområde BYGGE-, DELINGS- OG SEKSJONERINGSBEHANDLING	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-4 194 180	-3 749 200	-4 358 667
Øvrige driftsinntekter	-20 853		-2 135
Direkte kostnader	5 739 850	5 872 664	4 611 842
Indirekte kostnader	662 890		686 844
Netto kapitalkostnader	347		1 432
Overskudd (-)/underskudd (+)	2 188 054	2 123 464	939 286
Selvkostandel	65,8 %	63,8 %	82,3 %
Underskudd dekket av kommunens driftsmidler	-2 188 054	-2 123 464	-939 286

Selvkostområde FEING	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-1 629 703	-1 629 326	-1 556 132
Direkte kostnader	1 448 946	1 588 929	1 465 153
Indirekte kostnader	0	0	0
Kalkulert renteinntekt selvkostfond	-1 640	0	-696
Netto kapitalkostnader	36 324	40 397	33 116
Overskudd (-)/underskudd (+)	-146 074	0	-58 560
Selvkostandel	109,7 %	100,0 %	104,0 %
Disponering til/fra bundet selvkostfond	146 074	0	58 560

Mandal kommune kjøper feietjenester fra Brannvesenet Sør IKS, som foretar selvkostberegning i forhold til sitt regnskap. Mandal kommune har indirekte kostnader til faktureringen mv. som ikke blir med i beregningen. Mandal kommunes del er 28,65%.

Selvkostområde RENOVASJON	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-16 384 901		-20 708 810
Andre inntekter	-1 776 411		-102 302
Direkte kostnader	15 880 554		15 516 571
Indirekte kostnader	0		0
Gevinst/tap salg/utragnering anleggsmiddel	25 821		-65 045
Netto kapitalkostnader	1 466 621		1 544 292
Overskudd (-)/underskudd (+)	-788 316		-3 815 295
Selvkostandel	104,1 %		122,0 %
Bruk/avsetning bundet selvkostfond	788 316		3 979 482
Subsidiering	0		0

(alle beregninger eks mva)

Selvkostområde SLAM	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Brukerbetalinger/salgsinntekt	-3 947 263		-3 602 812
Andre inntekter	-6 175		0
Direkte kostnader	4 110 983		3 419 761
Indirekte kostnader	0		0
Netto kapitalkostnader	-2 209		17 768
Overskudd (-)/underskudd (+)	155 337		-165 283
Selvkostandel	96,0 %		104,8 %
Bruk/avsetning bundet selvkostfond	-155 337		181 034
Subsidiering	0		0

(alle beregninger eks mva)

Kommunes renovasjonstjenster utføres av MAREN AS som er et heleid interkommunalt renovasjonsselskap for Mandalsregionen. Selvkostberegning for husholdningsavfall blir foretatt av MAREN AS.

Selskapets hovedkontor og deponi er på Brennevinsmyra i Mandal kommune. Ovenstående tabell refererer seg til et tilleggsgebyr som innkreves ifm pålagt utbedring, kontroll og vedlikehold av tidligere kommunale deponier i Paradisbukta og på Vestnes i Mandal kommune.

Gebyrfinansierte selvkosttjenester Etterkalkyle 2015

Mandal kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

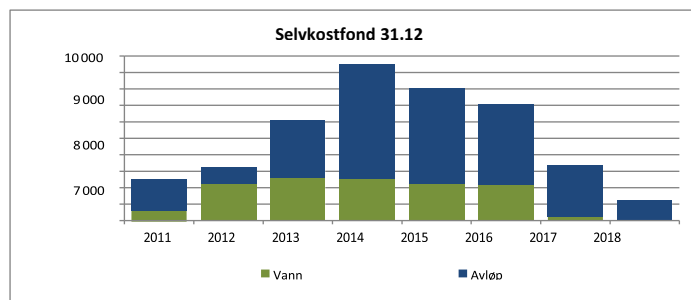
Forskjeller mellom kommunens regnskap og selvkostregnskapet	Regnskapsresultat	Selvkostkalkyle
Gebyrinntekter	8 800 000	8 800 000
Øvrige driftsinntekter	20 000	20 000
Driftsinntekter	8 820 000	8 820 000
Direkte driftsutgifter	5 700 000	5 700 000
Avskrivningskostnad	1 750 000	1 580 000
Kalkulatorisk rente	0	1 140 000
Indirekte driftsutgifter (netto)	0	240 000
Driftskostnader	7 450 000	8 660 000
Resultat	1 370 000	160 000

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng. I 2015 var denne lik 1,94 %.



Samlet etterkalkyle 2015

Etterkalkylene for 2015 er basert på regnskap datert 1. februar 2016.

Etterkalkyle selvkost 2015	Vann	Avløp	Totalt
Gebyrinntekter	9 495 032	19 253 359	28 748 391
Øvrige driftsinntekter	47 015	296 104	343 119
Driftsinntekter	9 542 047	19 549 463	29 091 510
Direkte driftsutgifter	6 282 235	13 974 877	20 257 112
Avskrivningskostnad	2 374 395	4 619 312	6 993 707
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	957 859	1 715 223	2 673 082
Indirekte netto driftsutgifter	302 698	537 567	840 265
Indirekte avskrivningskostnad	138	296	434
Indirekte kalkulatorisk rente (1,94 %)	338	778	1 116
Driftskostnader	9 917 664	20 848 053	30 765 717
Resultat	-375 617	-1 298 590	-1 674 207
Kostnadsdekning i %	96,2 %	93,8 %	94,6 %
Selvkostfond 01.01	2 566 881	6 953 315	9 520 196
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-375 617	-1 298 590	-1 674 207
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,94 %)	46 154	122 298	168 452
Selvkostfond 31.12	2 237 418	5 777 023	8 014 441

Etterkalkyle selvkost 2015	Kart og oppmåling	Reguleringsplaner	Bygge- og eierseksj-saker	Totalt
Gebyrinntekter	1 965 548	1 024 515	4 194 180	7 184 243
Øvrige driftsinntekter	154 445	0	20 853	175 298
Driftsinntekter	2 119 993	1 024 515	4 215 033	7 359 541
Direkte driftsutgifter	1 999 556	1 996 324	5 739 850	9 735 730
Indirekte netto driftsutgifter	289 122	376 922	662 890	1 328 934
Indirekte avskrivningskostnad	77	109	325	511
Indirekte kalkulatorisk rente (1,94 %)	5	7	22	34
Driftskostnader	2 288 761	2 373 362	6 403 087	11 065 210
+ Tilskudd/subsidiering	0	1 348 847	2 188 055	3 536 902
Resultat	-168 768	0	0	0
Kostnadsdekning i %	92,6 %	43,2 %	65,8 %	66,5 %
Selvkostfond 01.01	253 788	0	0	253 788
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-168 768	0	0	-168 768
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,94 %)	3 286	0	0	3 286
Selvkostfond 31.12	88 306	0	0	88 306

Etterkalkylen for 2015 er utarbeidet i samarbeid med Momentum Selvkost AS som har mer enn 12 års erfaring med selvkostproblematikk og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost. Selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 230 norske kommuner.

Note nr. 14 - SPESIFIKASJON REGNSKAPSMESSIG MER- / MINDREFORBRUK DRIFT

Regnskapsmessig merforbruk	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014	Budsjett 2014
Tidligere opparbeidet merforbruk	0	0	0	0
Årets inndekking av merforbruk	0	0	0	0
Nytt merforbruk i regnskapsåret	0	0	0	0
Totalt merforbruk til inndekking	0	0	0	0

Regnskapsmessig mindreforbruk	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014	Budsjett 2014
Tidligere opparbeidet mindreforbruk	-14 729 712	-14 729 712	-9 373 638	-9 373 638
Årets disponering av mindreforbruk	14 729 712	14 729 712	9 373 638	9 373 638
Nytt mindreforbruk i regnskapsåret	-20 677 391	0	-14 729 712	52
Totalt mindreforbruk til avsetning	-20 677 391	0	-14 729 712	52

Note nr. 15 - SPESIFIKASJON UDEKKET / DISPONIBELT INVESTERINGSREGNSKAPET

Regnskapsmessig udisponert	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Tidligere opparbeidet udisponert	0	0	0
Årets disponering	0	0	0
Nytt udisponert i regnskapsåret	0	0	0
Totalt udisponert til disponering	0	0	0

Regnskapsmessig merforbruk	Regnskap 2015	Budsjett 2015	Regnskap 2014
Tidligere opparbeidet udekket	12 407 074	12 407 074	0
Årets avsetning til inndekking	-12 407 074	-12 407 074	0
Nytt udekket i regnskapsåret	0	0	12 407 074
Totalt udekket til inndekking	0	0	12 407 074
Resterende antall år for inndekking	0	0	0

Note nr. 16 - Kommunens skatteinntekter og rammetilskudd 2013-2015

(-tall i hele tusen kroner)

	Regnskap 2015	Økning %	Regnskap 2014	Økning %	Regnskap 2013	Økning %
Skatteinntekter	334 306	6,70 %	313 328	1,56 %	308 529	5,16 %
Rammetilskudd	430 716	1,76 %	423 265	5,40 %	401 590	4,43 %
Sum skatter/rammetilskudd	765 022	3,73 %	736 593	4,74 %	710 119	10,35 %

NØKKELTALL

	2015	2014	2013
Skattedekningsgrad	31,99	30,68	32,47

Viser hvor stor del av kommunens driftsutgifter (ekskl. rente-/avdragsutgifter og avskrivninger) som dekkes av skatteinntekter.

	2015	2014	2013
Skatte- og rammetilskuddsgrad	73,20	72,12	74,72

Viser hvor stor del av kommunens driftsutgifter (ekskl. rente-/avdragsutgifter og avskrivninger) som dekkes av skatter og statlig rammetilskudd.

Note nr. 17 - ANLEGGSMIDLER

Tekst	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	Gruppe 7	Gruppe 8	SUM
	IT/kontor utstyr	Inventar	Maskiner/ transp.midler (8 og 10 år)	Boliger/ skoler/ idrettbygg (40 år)	Adm.bygg/ institusjoner kulturbygg	VAR-anlegg (20 år)	Veier/ ledn.nett VAR (40 år)	Eiendom (ikke avskrivninger)	
Anskaffelseskost	47 589 775	155 033 596	23 690 120	549 845 172	539 806 713	200 853 385	209 033 616	182 521 249	1 908 373 625
Akkumulerte avskrivninger	-42 130 589	-55 373 178	-14 147 172	-99 970 293	-63 176 086	-126 182 104	-22 080 976		-423 060 398
Tilgang i regnskapsåret	2 501 290	4 320 012	2 264 610	42 096 046	8 361 014	10 386 317	35 265 347	19 189 982	124 384 618
Avgang i regnskapsåret*				-7 917 120				-2 642 840	-10 559 960
Avskrivninger	-1 714 285	-14 183 365	-1 810 759	-14 305 293	-10 814 599	-11 405 182	-5 290 789		-59 524 272
Nedskrivninger /flytting mellom anleggsgrupper				2 269 198		111 372	-111 372	-2 269 198	0
Reverserte nedskrivninger									0
Bokført verdi	6 246 191	99 660 420	9 996 799	472 017 710	474 177 043	73 763 788	216 815 825	196 799 193	1 539 613 613

Aleggsmidler - aktivering og avskrivning:

Anskaffelse av drifts- og anleggsmidler med anskaffelseskost på mer enn 100 000,-, og med en levetid på minst 3 år, er aktivert og avskrives i henhold til gjeldende avskrivningsregler. Varige driftsmidler aktiveres etter anskaffelseskost. Avskrivningsgrunnlaget er historisk kostpris.

SPESIFISERING AV NEDSKRIVNINGER/ REVERSERING NEDSKRIVNINGER, OG FLYTTING MELLOM ANLEGGSGRUPPER	Nedskrivning/ flytting mellom anl.grupper	Flytting mellom anl.grupper
	Høydebasseng Håland -endret avskrivningsgruppe	-2 269 198
Skinsnesheia B22 - tomt 6 - endret avskrivningsgruppe	-111 372	111 372
	-2 380 570	2 380 570
Netto nedskrivning 2015		0

Note nr. 18 - AVDRAG PÅ GJELD

Avdrag	Budsjett 2015	Regnskap 2015	Regnskap 2014
Betalt avdrag (formidlingslån)	11 000 000	2 005 964	1 894 012
Ekstraordinært avdrag	10 000 000	10 000 000	17 000 000
Ekstraordinært avdrag - formidlingslån	0	12 249 420	9 192 888
Avdrag - justeringsrett	0	198 774	292 501
Sum utgiftsført investering	21 000 000	24 454 158	28 379 401
Betalt avdrag løpende lån	46 500 000	45 831 624	10 684 012
Beregnet og bokført budsjettert minus betalt	0	668 376	35 415 988
Sum utgiftsført drift	46 500 000	46 500 000	46 100 000
Avdrag totalt, jfr. note avdrag	67 500 000	70 954 158	74 479 401
Tapsført forvaltningslån	0	254 591	292 501
Ikke budsjettert avdrag i investeringsregnskapet	0	3 255 384	9 192 888
Kommunen er innenfor lovens minstekrav til avdrag.			

FORENKLET MODELL MED TOMTER 2015

Sum avskrivninger 2015 (inkl. estimat tomter)	62 152 528
Sum bokført verdi 01.01.2015	1 522 908 716
Lånegjeld inkl Startlån - ubrukte formidlingslån - utlån 01.01.2015	993 189 117
Minsteavdrag 2015	42 490 256

Note nr. 19 - Kommunens gjeldsforpliktelser - Type gjeld og långivere

Lån opp-tatt år	Opprinn. lånebeløp	Låne-giver	Kontonr.	Lånets formål	Nye lån/ refinansiering 2015	Betalte avdrag 2015	Husbanklån Tapsdeling	Renter utg.- ført i regn-skapsåret	Kontraktssig gjeld 2015
94	14 780 000	Husbanken	94519122	Utb. Omsorgssenter		1 095 341		148 920	4 156 449
95	1 870 000	Husbanken	94519132	Omsorgss. tillegg					1 870 000
03	4 082 798	Husbanken	94519144	Samlede lån 2 husbanken		240 164		16 274	1 200 820
03	11 526 764	Husbanken	94 519 143	Samlede lån 1 husbanken		886 674		33 912	886 674
07	15 000 000	Husbanken	94519258/56	Startlån 2008		4 943 342		53 239	0
09	20 000 000	Husbanken	94519259	Startlån 2009		804 346	100 482	357 354	18 159 676
10	30 000 000	Husbanken	94519260	Startlån 2010		406 758	175 379	562 768	29 280 282
11	20 000 000	Husbanken	94519261	Startlån 2011 - 1			177 540	798 538	19 727 365
11	15 000 000	Husbanken	94519262	Startlån 2011 - 2					15 000 000
12	25 000 000	Husbanken	94519263	Startlån 2012		794 860		519 657	22 289 866
13	34 500 000	Husbanken	94519264	Startlån 2013		7 306 078		649 565	27 193 922
14	29 700 000	Husbanken	94519265	Startlån 2014				639 746	29 700 000
15	35 000 000	Husbanken	94519266	Startlån 2015	35 000 000			246 096	35 000 000
13	85 000 000	Kommunalbanken	94519270	Kommunalbanken		8 500 000		1 981 129	63 750 000
08	310 000 000	Kommunalbanken	94319009	Kommunalbanken	-310 000 000			6 164 744	0
10	210 000 000	DnB	94319006	DNB Sertifkatlån	-210 000 000			1 762 367	0
10	250 000 000	Danske bank	94319007/8	Danske bank sertifikatlån	-250 000 000			4 525 000	0
14	150 000 000	Kommunalbanken	94319013	Kommunalbanken Obligasjonslån				1 425 667	150 000 000
15	204 000 000	KLP	94100001	KLP Obligasjon	204 000 000			1 507 220	204 000 000
15	150 000 000	DNB	94100002	DNB Obligasjon	150 000 000			1 012 375	150 000 000
15	150 000 000	DNB	94100003	DNB Obligasjon	150 000 000			982 042	150 000 000
15	256 000 000	KLP	94100004	KLP Obligasjon	256 000 000				256 000 000
Totalt					25 000 000	24 977 563	453 401	23 386 611	1 178 215 054
Netto utgiftsført renteutbytteavtaler								9 732 818	
Bokførte påløpte renter pr. 31.12								-3 264 415	
		94519998	Justeringsrett - mva/mva.komp. til utbygge	1 987 744					1 987 744
		94519999	Justeringsrett - mva/mva.komp. til utbyggere		198 774				-198 774
		94519999	Minimumsavdrag til betaling neste regnskapsår		668 376				-668 376
BOKFØRTE RENTER OG LÅNEGJELD PR. 31.12								29 855 015	1 179 335 648
Forvaltningslån									196 351 111
Lånegjeld ekskl forvaltningslån									981 863 943

AVSTEMMING UBRUKTE LÅNEMIDLER 2015

1.1.2015 KONTO 99100*	59 987 831	KONTO 99999001	-59 987 831
Netto nye lån	70 525 434		-70 525 434
Nytt lån - startlån	35 000 000		-35 000 000
Bruk av lån - formidlingslån 20150	-24 366 046		24 366 046
Bruk av lån 2015	-99 279 384		99 279 384
31.12.14 KONTO 99100*	41 867 835	KONTO 99999001	-41 867 835

Note nr. 20 - RENTEBYTTEAVTALER

Gjeldsportefølje renteutbytteavtaler pr. 31.12.2015

VERDIPAPIRER	FORFALLS- DATO	MARKEDS- RENTE	KUPONG- RENTE	BEHOLDNING 31.12.15	MARKEDS VERDI
RENTEDERIVATER (FAST)					
Renteswap Danske Bank 11/17 (Mandal)	20.09.2017	1,21	3,97	100 000 000	-6 154 621
Renteswap Nordea 10/17 (Mandal)	20.09.2017	1,21	3,52	150 000 000	-7 893 987
Renteswap Nordea 11/18 (Mandal)	19.09.2018	1,21	3,64	70 000 000	-5 671 263
Renteswap Nordea 11/21 (Mandal)	15.09.2021	1,21	3,50	130 000 000	-16 613 945
Renteswap Nordea 1141316	28.09.2016	1,21	2,44	88 000 000	-1 235 552
Sum renteutbytteavtaler fra flytende til fast				538 000 000	-37 569 368
Renteswap Nordea 1141311	01.09.2022	2,28	0,41	60 000 000	6 238 923
Renteswap Nordea 1141315	01.09.2017	1,89	0,63	49 862 419	1 358 926
Sum renteutbytteavtaler fra fast til flytende				109 862 419	7 597 849
SUM RENTEDEIVATER				647 862 419	-29 971 519

Kommunen har bundet opp kr. 647.862.419,- i renteswap med ulik rente og forfallsdato (se tabell) Dette er ordinære renteutbytteavtaler som løper til forfall, og som har en negativ markedsverdi på ca. 30 millioner. Dette er ikke inntatt i balansen, da det er sikring av rente. Det er utarbeidet sikringsdokumentasjon som viser at dette er rentesikring (kontantstrømsikring) av gjelden i balansen. Viser til punkt 3.4 i gjeldende finansreglement.

Beholdning = anskaffelseskost, med unntak av Renteswap Nordea 1141316 hvor anskaffelsesverdi var 100 millioner kroner.

Note nr. 21 - ANALYSE

Likvidetsgrad 1	Likvidetsgrad 2
Formel: = $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{kortsiktig gjeld}}$ = Bør være 2 eller større	Formel: = $\frac{\text{Mest likvide omløpsmidler}}{\text{kortsiktig gjeld}}$ = Bør være 1 eller større
2014 = $\frac{378\,254\,193,18}{-185\,546\,173,00}$ = 2,04	2014 = $\frac{223\,784\,990,22}{-185\,546\,173,00}$ = 1,21
2015 = $\frac{373\,271\,150,00}{-152\,027\,110,00}$ = 2,46	2015 = $\frac{240\,505\,058,00}{-152\,027\,110,00}$ = 1,58
Soliditet	Gjeldsgrad:
Formel: = $\frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum eiendeler}}$ = Egenkapital -prosent	Formel: = $\frac{\text{Lånegjeld}}{\text{Egenkapital}}$
2014 = $\frac{-610\,379\,172,13}{3\,221\,370\,808,07}$ = 18,95 %	2014 = $\frac{1\,143\,230\,029,66}{610\,379\,172,13}$ = 187,30 %
2015 = $\frac{-698\,055\,815,82}{3\,361\,887\,166,00}$ = 20,76 %	2015 = $\frac{1\,179\,335\,647,67}{698\,055\,815,82}$ = 168,95 %
Gjeld pr. innbygger:	Netto driftsresultat i forhold til driftsinntekter
Formel: = $\frac{\text{Lånegjeld}}{\text{Antall innbyggere}}$ = Gjeld pr. innbygger	Formel: = $\frac{\text{Netto driftsresultat}}{\text{Driftsinntekter}}$
2014 = $\frac{-1\,143\,230\,029,66}{15473}$ = 73 885,48	2014 = $\frac{28\,137\,947}{1\,103\,230\,696}$ = 2,55 %
2015 = $\frac{-1\,179\,335\,647,67}{15522}$ = 75 978,33	2015 = $\frac{37\,096\,685}{1\,134\,942\,016}$ = 3,27 %
Egenfinansiering av investeringer	
Formel: = $\frac{\text{Kapitalkonto}}{\text{Anleggsmidler}}$	
2014 = $\frac{-477\,658\,982,91}{2\,843\,116\,614,89}$ = 16,80 %	
2015 = $\frac{-518\,682\,712,00}{2\,988\,616\,016,00}$ = 17,36 %	

LIKVIDITETEN PR. 31.12.2015:			
Arbeidskapital (Egenkapitalens fondsdel)			-179 373 104
Disposisjonsfond	2.56	-82 315 346	
Bundne driftsfond	2.51	-29 917 086	
Ubundne investeringsfond	2.53	-21 787 678	
Bundne investeringsfond	2.55	-29 615 757	
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	2.581	4 940 154	
Regnskapsmessig overskudd (mindreforbruk)	2.5950	-20 677 391	
Udekket i investeringsregnskapet	25970	0	
Akkumulert premieavvik			52 069 393
Reell arbeidskapital			-127 303 711
Herav bundne fond:			
Bundne driftsfond	29 917 086		
Bundne investeringsfond	29 615 757		59 532 843
Likviditet pr. 31.12.2015:			-67 770 868
Vedtatt brukt i 2016-budsjettet			0
Likviditet FØR ev. disponering av overskudd 2015:			-67 770 868

Note nr. 22 - LØNN LEDELSE OG UTGIFTER REVISJON

LØNN ORDFØRER RÅDMANN

Årslønn ordfører pr. 31.12.2015	885 500
Årslønn rådmann pr. 31.12.2015	1 294 000

REVISORHONORAR

Revisjon Mandal kommune 2015	850 000
Legater	11 223
Mandal frivillighetssentral	2 756
TOTALT	863 979

Note 23 - STØRRE PÅGÅENDE INVESTERINGSPROSJEKTER

Konto	Prosjekter	Oppstart år	Antatt ferdig år	Total ramme	Regnskap tidligere år	Regnskap 2015	Sum regnskapsført
1010	Husbanken - rentekomp. Istandsetting kirkebygg	2012	2016	Løpende	495 250	5 288 354	5 783 603
7217	Vannanlegg 2007 - 2015	2007	Løpende	Løpende	15 273 005	7 014 731	22 287 736
7221	Høydebasseng Håland	2015	2016	10 000 000	104 172	7 968 110	8 072 282
7442	Avløpsplan	2007	Løpende	Løpende	18 857 115	14 196 076	33 053 190
8105	Opprustning tilfluktsrom	2014	2016	7 100 000	167 125	5 514 853	5 681 978
8110	Infrastruktur Skinsnesheia B-22	2012	2015	3 404 751	495 250	3 608 363	4 103 613
8123	Kvalifiseringsenheten - ombygging mottaksskole	2015	2016	10 000 000	0	4 849 483	4 849 483
8129	Flerbrukshall Holum	2015	2016	33 802 423	173156,25	30 023 583	30 196 739
8416	Skinsnesheia felt B7 (B&E)	2010	2016	11 549 226	1 850 115	10 617 599	12 467 714
8704	Utbyggingsavtale Skinsnesheia - justeringsrett - mva.komp. (2015)	2015	2024	0	0	5 127 974	5 127 974
8705	Utbyggingsavtale Skinsnesheia - justeringsrett - mva. (2015)	2015	2024	0	0	5 679 219	5 679 219
8958	Grønviksveien 11	2015	2016	0	0	6 034 635,26	6 034 635
	Øvrige, mindre investeringsprosjekter					24 877 325	
					37 415 187	130 800 304	143 338 166

NETTO FORSKUTTERT INFRASTRUKTURPROSJEKTER:

Konto	Konto(T)	Pr. 31.12.2015
	Sum utgifter	19 729 106
	Sum refusjoner	-2 296 756
8053	Speilen - isbane/balløkke (del av 8072)	17 432 349
	Sum utgifter	259 977
	Sum refusjoner	-8 939 597
8072	Utbyggingsavtale Sanden (også 8053)	-8 679 620
	SUM SANDEN	8 752 729
	Sum utgifter	23 223 801
	Sum refusjoner	-6 635 200
8073	Utbyggingsavtale Sånum	16 588 601
	1889 Bro til Buen	47 726 550
	38300 Overført fra fylket	-3 000 000
1889	Egenfinansiering Adolph Tiedemans Bro	44 726 550
	8074 Utbyggingsavtale Malmø	59 329 578
	37709 Ref. fra andre private	-17 662 354
8074	Egenfinansiering infra Malmø	41 667 224
	Forskuttet BRO/INFRA MALMØ	86 393 774
8078	Utbyggingsavtale Skinsnes	-1 906 808
8110	Infrastruktur Skinsnesheia B-22	4 010 874
8125	Infrastruktur Krossen - utbyggingsavtale	44 649
8126	Infrastruktur Skinsnes - utbyggingsavtale	131 006
9005	AMFI - Senteret - utb.savtale - lekeplass	-562 000
9020	Konkoigt. 4 - balløkke/lekeplass	963 007
9039	Lekeplass Vestnes - idrettsplassen	-5 296 170
	NETTO FINANSIERT - INFRASTRUKTUR/LEKEPLASSER:	109 119 662

Utbyggingsavtaler med justeringsrett

Prosjekt	UTBYGGINGSAVtaler MED JUSTERINGSRETT	Regnskap 2015
32307	Kontraktslev./enterprise	-24 833
32399	Tilskudd mva/mva.komp justeringsrett/adm.tilskudd	24 833
34290	Mva-utgift kompensasjonsordning	24 833
8700	Utbyggingsavtale Skinsnes gård - justeringsrett - mva.komp. (2012)	24 833
32307	Kontraktslev./enterprise	-10 273
32399	Tilskudd mva/mva.komp justeringsrett/adm.tilskudd	10 273
8701	Utbyggingsavtale Skinsnes gård - justeringsrett - mva.(2012)	0
32307	Kontraktslev./enterprise	-64 658
32399	Tilskudd mva/mva.komp justeringsrett/adm.tilskudd	64 658
34290	Mva-utgift kompensasjonsordning	64 658
8702	Utbyggingsavtale Ronatunet - justeringsrett - mva.komp. (2014)	64 658
32307	Kontraktslev./enterprise	-38 784
32399	Tilskudd mva/mva.komp justeringsrett/adm.tilskudd	38 784
8703	Utbyggingsavtale Ronatunet - justeringsrett - mva. (2014)	0
32307	Kontraktslev./enterprise	5 026 824
32399	Tilskudd mva/mva.komp justeringsrett/adm.tilskudd	3 890
34290	Mva-utgift kompensasjonsordning	97 260
	Sum utgifter	5 127 974
37709	Ref. fra andre private	-4 190 393
	Sum inntekter	-4 190 393
8704	Utbyggingsavtale Skinsnesheia - justeringsrett - mva.komp. (2015)	937 581
32307	Kontraktslev./enterprise	5 674 827
32399	Tilskudd mva/mva.komp justeringsrett/adm.tilskudd	4 392
	Sum utgifter	5 679 219
37709	Ref. fra andre private	-4 730 571
	Sum inntekter	-4 730 571
8705	Utbyggingsavtale Skinsnesheia - justeringsrett - mva. (2015)	948 648
NETTO UTGIFTSFØRT INVESTERINGSREGNSKAPET 2015		1 975 720

Bystyret har vedtatt at vi kan inngå avtaler med utbyggere av boligområder, der de opparbeid vei, vann og avløp. Når anlegget er ferdig, kan det avtales at det overdras til Mandal kommune. Private utbyggere får ikke fradrag for merverdiavgift (ordinær moms), og ikke merverdiavgiftskompensasjon (momskomp) for slike utgifter. Ved overdragelse til kommunen, får kommunen er rett til å justere ordinær moms og momskomp med 1/10 hvert år fra ferdigstillelse av anleggene. Det er avtalt at utbygger får 96% av dette beløpet, kommunen beholder 4%.

Notat fra GKRS om justering av inngående ordinær moms og momskomp av 20.9.2012, med endring 18.8.2013 sier noe om hvordan man skal behandle slike avtaler regnskapsmessig.

For regnskapsåret 2013 og 2014 ble avtaler med ordinær moms aktivert netto. De med momskomp ble aktivert netto, og påplussert 1/10 av utgiftsført momskomp hvert år etter dette. Justeringsinntekten kreves inn i 6. termin, og betales til utbygger ca. 15. mars, fratrukket 4% til kommunens administrasjon av avtalen.

Det 23.4.2051 kommer en endring i notatet, med konteringsoppsett på deler av transaksjonene. Avtaler til justering fra og med 2015 føres etter dette oppsettet.

Avtaler med ordinær moms aktiveres brutto, og nedskrives med 1/10 av justeringsinntekten hvert år den mottas. Er dermed etter 10 år aktivert netto. Et beløp tilsvarende justeringsinntekten (25%) føres som langsiktig gjeld, denne reduseres 1/10 hvert år (avdrag). 1/10 av lånemidlene brukes til finansiering av tilskuddet til utbygger hvert år. Tilskuddet reduseres til 96%, kommune beholder 4% til administrering av ordningen.

Avtaler med momskomp aktiveres brutto. Et beløp tilsvarende justeringsinntekten føres som langsiktig gjeld. Denne reduseres med 1/10 hvert år (avdrag). Det brukes 1/10 til finansiering av justeringsinntekten hvert år. Det overføres 96% til utbygger, 4% til kommunens administrering.

Note nr. 24 - OPPGAVER OVER LEGATER PR. 31.12.14 (Ikke revidert)

Legatets navn	Formue pr. 31.12.15			Inntekter 2015	Utgifter 2015	Netto tillagt formuen
	Bank innskudd	Aksjer/ obl.	Sum			
Kjøpmann Carl Bentsens legat	31 393,58		31 393,58	582,40	600,71	-18,31
Bankdirektør Ertzeids legat	742 991,20		742 991,20	13 780,53	14 206,00	-425,47
Mandal Kommunes legat for humanitær og sos.ins.	575 493,06		575 493,06	10 673,71	11 000,00	-326,29
Amånda og Arnvid Nygaards legat	665 426,35		665 426,35	12 045,84		12 045,84
Einar og hustru Platous Legat	51 147,34		51 147,34	948,22	950,00	-1,78
Eriksens Legat for verdig trengende	45 963,33		45 963,33	852,52	879,23	-26,71
Harald Blichfelds legat	52 000,21		52 000,21	963,80	950,00	13,80
Borghild Stiansens legat	116 724,49		116 724,49	2 164,37	2 200,00	-35,63
Keiser Nikolaus den 1. Legat	23 395,76		23 395,76	433,15	400,00	33,15
Andreas Tobiassens og Hustru Martines legat	224 114,14		224 114,14	4 929,39	5 000,00	-70,61
Mandal Kommunes eldre legater til fordel skole	169 205,03		169 205,03	3 138,28	3 236,45	-98,17
Sum	2 697 854,49	-	2 697 854,49	50 512,21	39 422,39	11 089,82

